

Ne smeta niti ga izaziva Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Kanton Sarajevo
Općina Novi Grad Sarajevo
JU OŠ „MEŠA SELIMOVIĆ“
Geteova 16

Tel/Fax: 033 543-113
www.osmssa.edu.ba
e-mail: mesaselimovic1@gmail.com

Broj: 02-634/20
Datum: 28.8.2020.

KRIZNI PLAN PRIPRAVNOSTI I ODGOVORA
NA POJAVU
Covid-19

Na osnovu Naredbe Ministarstva za obrazovanje, nauku i mlade Kantona Sarajevo broj: 11-34-31987/20 od 26.8.2020. godine, direktor škole donosi Krizni plan pripravnosti i odgovora na pojavu COVID 19.

Tim za praćenje implementacije kriznog plana

1. Hamdo Radonja – direktor
2. Ekrem Jahić – pomoćnik direktora
3. Emina Ramović – nastavnik (sindikalni povjerenik)

BIOSIGURNOSNE MJERE

Biosigurnosne mjere su mjere koje se primjenjuju radi smanjenja rizika unosa infekcije (bakterije, virusi i dr. mikroorganizmi) u životnu i radnu sredinu ljudi. One su najbolje mjere u sprječavanju unosa zaraze ili preveniranja i suzbijanja širenja zaraze. Ove mjere služe da bi se smanjio rizik unosa mikroorganizama i spriječila pojava oboljenja kod zaposlenika.

RIZIČNE TAČKE U ŠKOLI

Osim samih kontakata zaposlenika, kao rizične tačke u školi izdvajaju se sljedeće:

- mjesto ulaska/izlaska,
- toaleti,
- zajedničke prostorije,
- zbornica.

GENERALNA ORGANIZACIJA RADA

Boravak u prostorijama Škole preporučuje se organizovati uključivanjem ne više od 50 uposlenika, pod uslovom da se može održavati razmak od dva metra.

OGRANIČENJE ULASKA U PROSTORIJE ŠKOLE

Neophodno je osigurati dolazak što manjeg broja osoba u prostorije škole. Ukoliko je krajnje neophodan ulazak osobe u prostorije škole, isti će se obaviti uz maksimalne mjere predostrožnosti. Posjetilac će kontaktirati samo sa jednom osobom i to na udaljenosti od dva metra i po mogućnosti u hodniku. Prilikom ulaska posjetilac prolazi dez-barijeru i dezinfekciju ruku, uz obavezno nošenje zaštitne maske.

DEZ-BARIJERE ZA NOGE

Na ulazu u školu postaviti će se odgovarajuća dez-barijera, kao i upute kako je koristiti. Rastvor kojim se puni dez-barijera je upotrebljiv narednih 6-8 sati. Rastvor treba pripremiti prema uputama i treba biti pripremljen neposredno pred upotrebu. Dez-barijera treba da ima odgovarajuću plastičnu podlogu sa natopljenom spužvom, te odvojeni dodatni dio za posušivanje obuće (suha spužva). Za održavanje dez-barijere zadužuju se uposlenici na održavanju čistoće. Prilikom rukovanja dez-barijerom, zaposlenici će koristiti rukavice i masku.

DEZ-BARIJERE ZA RUKE

Raspršivač sa dezinfekcionim sredstvom treba postaviti na samom ulazu u školu, kako bi svaki uposlenik i eventualni posjetilac obavezno izvršio dezinfekciju ruku.

FIZIČKO UDALJAVANJE OD DVA METRA

Rad u školi neophodno je organizirati na način da se osigura u što većoj mjeri distanciranje (fizički razmak) kao i pojačana lična higijena i higijena prostora. U istom zajedničkom prostoru zaposlenici održavaju razmak od dva metra.

KRETANJE ZAPOSLENIKA

Kretanje van prostorija škole treba svesti na najmanju moguću mjeru, u skladu sa obavezama. Svaki uposlenik nakon povratka dužan je proći dez-barijeru i dezinfekciju ruku.

Mole se zaposlenici da se ne zadržavaju u prostorijama škole suviše vrijeme mimo radnog vremena bez potrebe, a to da usaglase sa direktorom škole.

ČIŠĆENJE PROSTORA

Dodirne tačke kao što su ručke na vratima, na prozorima, radne površine, slavine na toaletima, prekidače za struju, te druge površine koje koristi veći broj osoba neophodno je dezinficirati na početku i na kraju svake smjene, a najmanje dva puta dnevno. Zaposlenici na održavanju čistoće imaju obavezu voditi evidenciju o čišćenju dezinfekcionim sredstvom podova, toaleta i ostalih površina. Potrebno je pojačati održavanje higijene u toaletima uz vođenje evidencije. Provjetravanje prostorija kontinuirano provoditi.

ŠTA TREBAJU URADITI OSOBE KOJE IMAJU SIMPTOME

Ako se osoba osjeća bolesno sa simptomima (glavni simptomi: povišena tjelesna temperatura, kašalj, gubitak čula njuha/okusa, malaksalost; drugi simptomi: bolovi, glavobolja, konjuktivitis, proljev, osip na koži), veoma je važno da ne dolazi na posao. Simptomi se moraju odmah prijaviti nadležnoj osobi. Zaražena osoba treba da kontaktira nadležni dom zdravlja kako bi prijavila simptome tj. da postupi prema smjernicama koje su propisane od strane nadležnih tijela u slučaju pandemije. Takođe je potrebno informisati upravu škole ukoliko je neko od uposlenika bio u kontaktu sa zaraženom osobom.

Radnici, roditelji i učenici škole dužni su da se pridržavaju svih propisanih epidemioloških mjera, preporuka smjernica nadležnih organa i institucija.

Prije početka rada škole, neophodno je:

- Izvršiti čišćenje i dezinfekciju svih površina i predmeta unutar objekta škole.
- Obezbijediti dostatnu količinu adekvatne zaštitne opreme, sredstava za čišćenje i dezinfekciju.
- Postaviti dezinfekcijske barijere (gazišta za obuću) na svim ulazima u objekat.
- Osigurati ulazak što manjeg broja osoba u ustanovu.
- Prilikom dolaska/odlaska učenika uspostaviti proceduru kontrolisanog ulaska kako se ne bi stvarala gužva i kako bi se obezbijedila preporučena fizička distanca od najmanje 1,5 metra, a u skladu sa mogućnostima, organizovati prihvat učenika na ulazu u unaprijed dogovorenim intervalima.
- Edukovati radnike u školama o obavezi praćenja sopstvenog zdravstvenog stanja i zdravstvenog stanja učenika, kao i pridržavanja i provođenja postupaka, u skladu sa preporukama vezanim za prevenciju pojave i širenja bolesti COVID-19.
- Edukovati roditelje o važnosti ostajanja kod kuće učenika sa simptomima bolesti – respiratorne, crijevne infekcije, povišena tjelesna temperatura i sl. ili sa sumnjom na početak bolesti (malaksalost, kašalj, gubitak čula mirisa i okusa i sl.)

Preporuka za održavanje prostorija i opreme

- Očistiti i dezinfikovati sve površine i predmete nakon odlaska učenika iz škole. Površine kao što su: kvake na vratima, prozorima, radne površine, slavine u toaletima i kuhinjama, ručke vodokotlića, ručke ormarića, daljinske upravljače, prekidače za struju, zvona na vratima, stolove, stolice, kao i sve druge dodirne površine neophodno je dezinfikovati na kraju svake smjene, a čistiti ih više puta u toku dana. Čišćenje je najbolje provoditi kada učenici nisu u školi. Svakodnevne procedure čišćenja i dezinfekcije odnose se i na objekte u dvorištu.
- Čišćenje uključuje suho i vlažno čišćenje, uz redovno provjetravanje. Adekvatnim čišćenjem uklanja se do 60% mikroorganizama. Za ovaj postupak su potrebni: pribor (usisivač, krpe, spužve), deterđent i zaštitna oprema (maske, rukavice). Za postupak dezinfekcije su potrebni: pribor (krpe, spužve), sredstva za dezinfekciju i zaštitna oprema (maske, rukavice). Prilikom korištenja sredstava za čišćenje važno je:

- Pridržavati se uputa za korištenje koje je naveo proizvođač sredstva.
 - Izbjegavati kontakt sredstva s očima i kožom, te ga držati dalje od dohvata učenika.
 - Provjetravati prostorije u kojima se koriste dezinfekciona sredstva,
 - Proučiti kontaktno vrijeme dezinficijensa i u skladu sa tim ostaviti da dezinfekciono sredstvo djeluje.
- Ne koristiti didaktička sredstva koja se ne mogu prati i dezinfikovati.
- Dezinfekciju kontaminiranih površina ili materijala vršiti prema uputama proizvođača. Dezinfekcija se provodi registrovanim dezinfekcijskim sredstvima koja djeluju na viruse prema uputama proizvođača. Alternativno se može koristiti i 0,05% natrijev hipohlorit (dobije se kada se preparat koji sadrži 5% rastvor hlora – npr. izbjeljivač ili varikina razblaži sa vodom u omjeru 1 dio varikine: 100 dijelova vode) ili 70% etilni alkohol za osjetljive površine.
- Površine od tvrdog materijala (podovi, pločice, prekidači, šteke, rukohvati, đonovi obuće i sl.) dezinfikuju se 0,1% rastvorom natrijum hipohlorita i nakon pola sata isperu vodom. Rastvori se uvijek koriste prema preporuci proizvođača. Rastvor natrijum hipohlorita (0,1%) se također priprema iz preparata koji sadrže 5% rastvor hlora (npr. varikina), tako što se u 1 litar vode dodaju 2 supene kašike, odnosno, 20 ml preparata.
 - Površine od mekog materijala dezinfikuju se rastvorom etanola (70%). Ovaj rastvor se obično priprema razrjeđenjem iz 96% etanola tako što se u 750 ml alkohola doda 250 ml vode. Površine od osjetljivog materijala koji se mogu oštetiti upotrebom dezinficijensa (koža, mebl-štof, lakirani materijali i sl.) trebaju se naprskati blagim rastvorom deterdženta za suđe u vodi, zatim obrisati vlažnom krpom i osušiti drugom čistom krpom.
 - Predmeti koji se najčešće koriste (daljinski upravljači i sl.) takođe se dezinfikuju 70% -im rastvorom etanola.

Preporuke za rad u grupama

Trijaža učenika prilikom dolaska u školu:

- Prije dolaska učenika u školu, roditelji su obavezni izmjeriti mu temperaturu, škola zadržava pravo mjerenja temperature učenicima.
- Preporuka je da nastavnik provodi što više vremena sa učenicima na otvorenom, ukoliko to vremenske prilike i nastavne aktivnosti dozvoljavaju.
- Nastava će se realizirati u grupama do maksimalno 15 učenika.
- Pokušati osigurati u što većoj mjeri fizički razmak između učenika. Fizički razmak neophodno je podsticati.

- Izbjegavati fizički kontakt (bliski kontakt) učenika između grupa/odjeljenja.
- Kako bi se izbjeglo okupljanje većeg broja učenika na jednom mjestu u isto vrijeme, omogućiti dostavljanje obroka djeci u učionice odnosno u prostorima koji su isključivo namijenjeni ishrani. Ne dozvoljavati da učenici među sobom dijele hranu, kao ni pribor za jelo.
- Osobe koje rade na pripremi i distribuciji hrane moraju nositi maske i rukavice i sprovesti mere pojačane lične higijene, posebno učestalog pranja ruku i mere pojačane opšte higijene.
- Provoditi edukativne aktivnosti sa djecom, a sa ciljem njihovog lakšeg usvajanja i razumijevanja pravila postupanja o važnosti:
 - pravilnog pranja ruku, minimum 20 sekundi toplom vodom,
 - kašljanja i kihanja u maramicu ili u podlakticu,
 - fizičkog distanciranja koje treba osmisliti kroz igru (razmjestiti ih da sjede na udaljenosti jedni od drugih – npr. da vježbaju da rašire ruke i „mašu krilima“ tako da se ne dodiruju),
 - izbjegavanje dodirivanja lica, očiju, nosa, usta.
- Na vidnim mjestima postaviti edukativne postere sa preporukama o preventivnim aktivnostima. Sadržaj na istim prilagoditi dobi učenika.
- Ukoliko neki učenik izostaje, kontaktirati roditelje i interesovati se za razloge izostanka.
- Ne provoditi organizovane grupne aktivnosti u školi (priredbe i sl.), kao ni organizovane posjete mjestima gde se očekuje okupljanje većeg broja ljudi (muzeji, pozorišta i sl.), izlete, ekskurzije itd. ukoliko se ne mogu ispoštovati važeće epidemiološke mjere.

Preporuka je da učenici ne dezinfikuju ruke, već kako je navedeno, akcenat staviti na pojačanu higijenu ruku sapunom i toplom vodom.

Preporuke za radnike

- Utvrditi dnevni raspored rada za radnike.
- U školi treba biti najmanji mogući broj radnika u isto vrijeme, koji je dovoljan da se može neometano odvijati odgojno-obrazovni proces.
- Radnicima se, svakodnevno, prilikom dolaska na posao mjeri tjelesna temperatura. U slučaju povišene tjelesne temperature ili bilo kog respiratornog simptoma, isti se vraćaju kući i javljaju izabranom ljekaru porodične medicine. Ukoliko se radniku povisi tjelesna temperatura i/ili se pojavi neki od respiratornih simptoma u toku radnog vremena, dužni su odmah napustiti radno mjesto, te o tome obavjestiti nadređenog i javiti se svom izabranom ljekaru porodične medicine.

- Svi radnici ulaze u školu na jedan ulaz, prilikom čega prolaze kroz dezinfekcijsku barijeru (gazište za obuću). -Ulaskom u unutrašnji prostor odmah dezinfikuju ruke propisanim dezinficijensom. Pri korištenju dezinfekcijskih sredstava voditi računa o pravilnoj primjeni istih, u skladu sa uputstvom proizvođača, vezanom za namjenu, koncentraciju, način primjene i neophodno kontaktno vrijeme.
- Prije ulaska u učionicu, nastavnik ponovo dezinfikuje ruke.
- Ostali radnici takođe prolaze ovaj protokol, nakon čega odlaze na svoja radna mjesta (kancelarije, kuhinja itd.).
- Učenici razredne nastave nisu obavezni nositi maske za vrijeme realiziranja nastavnog procesa, ostali učenici su obavezni nositi maske.
- Maske za lice radnici škole su obavezni nositi prilikom boravka u školi. Stalno nošenje rukavica nije preporučljivo, već je akcentat na učestalom pranju ruku toplom vodom i sapunom, eventualno dezinfekcija istih. *Dezinfekcijsko sredstvo nije zamjena za sapun i vodu!*
- Radnici međusobno trebaju poštovati fizičku distancu od najmanje 1,5 metra, a navedeni fizički razmak preporučljivo je održavati kada je god moguće između radnika i učenika.
- Nastavnici trebaju učenike konstantno podsticati na redovno i pravilno pranje ruku. Učenici peru ruke prije ulaska u učionice, prije i nakon jela, prije i nakon korištenja toaleta, nakon dolaska izvana, nakon kašljanja, kihanja, čišćenja nosa, kao i uvijek kada ruke izgledaju prljavo.

Preporuke za roditelje

- Ukoliko dijete ima povišenu tjelesnu temperaturu i/ili neki od simptoma respiratorne i crijevne infekcije, ili roditelj posumnja na početak bolesti (malaksalost, kašalj, gubitak čula mirisa i okusa i sl.) *ne dovoditi* ga u školu, već konsultovati nadležnog ljekara.
- Ulazak roditelja/staratelja u školu svesti na minimum. Roditelji/staratelji učenike dovode i odvođe na način da, ako je ikako moguće, ne ulaze u ustanovu, već dolaze do ulaza pri čemu poštuju fizičku distancu od najmanje 1,5 metra u odnosno na druge roditelje/staratelje i učenike.

Direktor škole

Hamdo Radonja

Hamdo Radonja, prof.